

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΚΠΕ-01 Νευροβιολογία, ψυχοφαρμακολογία και αιτιοπαθογένεια της εξάρτησης

Υπεύθυνος Μαθήματος: Γ. Παναγής

Διδάσκοντες: Σ. Γιακουμάκη, Α. Καστελλάκης, Κ. Κοκκώλης, Ι. Μητρούσκα, Γ. Παναγής, Δ. Φωτόπουλος

Περιγραφή και μαθησιακά αποτελέσματα

Το μάθημα αυτό καλύπτει το πεδίο της βιολογικής βάσης της εξάρτησης. Θα παρουσιαστούν οι μοριακές, κυτταρικές και νευρωνικές αλλαγές που λαμβάνουν χώρα κατά την εγκατάσταση της εξάρτησης. Επιπλέον θα παρουσιαστούν οι φαρμακολογικές ιδιότητες και οι δράσεις των πιο σημαντικών εθιστικών ουσιών και των επιπτώσεων που έχει η χρήση τους, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, στην σωματική και ψυχική υγεία.

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει να έχουν κατανοήσει με ποιο τρόπο οι νευροεπιπτώσεις προσεγγίζουν τον εθισμό και να μπορούν να ερμηνεύσουν τη συγκεκριμένη συμπεριφορά με βάση τη δομή και τη λειτουργία του εγκεφάλου. Επιπλέον, θα πρέπει να γνωρίζουν τις δράσεις των κυριότερων εθιστικών ουσιών στο νευρωνικό επίπεδο και το επίπεδο της συμπεριφοράς και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της καθεμίας.

Περιεχόμενο Μαθήματος – Πρόγραμμα Διδασκαλίας

Ημερομηνία	Τίτλος Ενότητας	Διδάσκων
Τετάρτη 7/10/20 14.30-17.30	Τι είναι ο εθισμός a. Προσδιορισμοί και χαρακτηριστικά b. Διαγνωστικά κριτήρια και η σημασία τους c. Μοντέλα μελέτης του εθισμού στις νευροεπιπτώσεις	Γ. Παναγής
Τετάρτη 14/10/20 14.30-17.30	Εισαγωγή στη νευροψυχοφαρμακολογία του εθισμού a. Κατηγοριοποίηση εθιστικών ψυχοτρόπων ουσιών b. Βασικές αρχές Φαρμακολογίας c. Το ΚΝΣ: Νευρώνες – Νευροδιαβίβαση –	Γ. Παναγής

	Βασική νευροφαρμακολογία	
Δευτέρα 19/10/20 14.30-17.30	Μοντέλα για την κατάχρηση ουσιών και τον εθισμό <ul style="list-style-type: none"> a. Το μοντέλο θετικής ενίσχυσης b. Το μοντέλο σωματικής εξάρτησης c. Το μοντέλο κινήτρου-ευαισθητοποίησης d. Το μοντέλο των αντίθετων διεργασιών e. Παράγοντες που σχετίζονται με την ανάπτυξη και τη διατήρηση της εθιστικής συμπεριφοράς. 	Γ. Παναγής
Δευτέρα 26/10/20 14.30-17.30	Νευρωνικά κυκλώματα και νευροδιαβιβαστές στον εθισμό	Γ. Παναγής
Τετάρτη 4/11/20 14.30-17.30	Γενετικοί παράγοντες και προδιαθεσιμότητα στην κατάχρηση ουσιών και τον εθισμό	Α. Καστελλάκης
Τετάρτη 11/11/20 14.30-17.30	Ο ρόλος του στρες και του άξονα υποθάλαμος-υπόφυση-επινεφρίδια στον εθισμό και την υποτροπή.	Α. Καστελλάκης
Τρίτη 24/11/2020 11.30-14.30	Νευρογνωστικά ελλείμματα και ο ρόλος τους στην κατάχρηση ουσιών και τον εθισμό I	Σ. Γιακουμάκη
Τετάρτη 25/11/20 11.30-14.30	Νευρογνωστικά ελλείμματα και ο ρόλος τους στην κατάχρηση ουσιών και τον εθισμό II	Σ. Γιακουμάκη
Τετάρτη 2/12/2020 14.30-17.30	Ψυχοδιεγερτικά, ψευδαισθησιογόνα και νεότερες συνθετικές ουσίες	Κ. Κοκκώλης
Τετάρτη 9/12/2020 14.30-17.30	Οπιούχα/οπιοειδή - Μείωση βλάβης – Θεραπείες υποκατάστασης	Δ. Φωτόπουλος
Τετάρτη 16/12/2020 14.30-17.30	Αλκοόλ	Δ. Φωτόπουλος
Τετάρτη 13/1/2021 14.30-17.30	Κάναβη/Κανναβινοειδή – Το ζήτημα της αποποινικοποίησης	Δ. Φωτόπουλος
Τετάρτη 20/1/2021 14.30-17.30	Εξάρτηση από νικοτίνη – Διακοπή καπνίσματος	Ι. Μητρούσκα

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι

Διαλέξεις, των οποίων η παρακολούθηση **είναι υποχρεωτική** (δικαιολογούνται μόνο 2 απουσίες).

Αξιολόγηση

Συγγραφή εργασίας κριτικής ανασκόπησης

Στόχος της εργασίας είναι οι φοιτητές να συγγράψουν εργασία συστηματικής ανασκόπησης σε θέμα της επιλογής τους με τη μορφή δημοσίευσης σε επιστημονικό περιοδικό.

Η έκταση της εργασίας δεν θα πρέπει να ξεπερνά τις 5000 λέξεις (χωρίς την περίληψη, τους πίνακες και τις βιβλιογραφικές αναφορές). Η περίληψη θα πρέπει να έχει έκταση έως 250 λέξεις.

Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των βιβλιογραφικών αναφορών, οι οποίες πρέπει να καταχωρηθούν με τη μορφή που προτείνει η American Psychological Association.

Κάθε φοιτητής θα εκπονήσει **ατομική εργασία**.

Η γλώσσα συγγραφής της εργασίας μπορεί να είναι είτε η ελληνική είτε η αγγλική.

Η εργασία θα αξιολογηθεί ως προς την ποιότητα και την πληρότητα της ανασκόπησης της υπάρχουσας βιβλιογραφίας και κυρίως ως προς την συμμόρφωση με συγκεκριμένα πρωτόκολλα και κατευθυντήριες γραμμές που θα παρουσιαστούν στο μάθημα (π.χ. PICO, PRISMA).

Οι εργασίες θα υποβληθούν ηλεκτρονικά μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, σε ημερομηνία που θα ορίσουν οι διδάσκοντες σε συνεργασία με τους φοιτητές.

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

1. Koob, G.F., Arends, M., & Le Moal, M. (2014). Drugs, addiction, and the brain. Amsterdam: Academic Press.
2. Meyer, J.S., & Quenzer, L.F. (2005). Psychopharmacology: Drugs, the brain and behavior. Sunderland, Massachusetts: Sinauer.
3. Advocat, C.D., Comaty, J.E., & Julien, R.M. (2020). Julien's Ψυχοφαρμακολογία: Ένας πλήρης οδηγός για τις δράσεις, τις χρήσεις και τις ανεπιθύμητες ενέργειες των ψυχοτρόπων φαρμάκων. Αθήνα: Broken Hill Publishers Ltd. (Γενική Επιμέλεια – Συντονισμός Ελληνικής Έκδοσης του Julien's Primer of Drug Action, 14th edition).
4. Σειρά άρθρων που βρίσκονται στο e-learn.